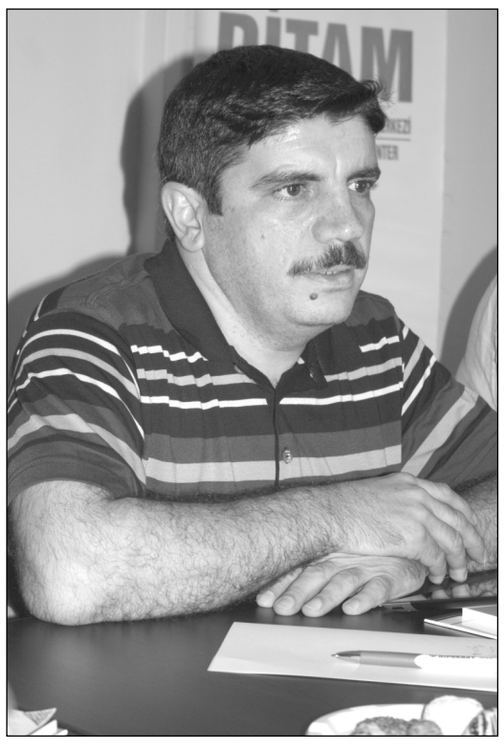
DİTAM Kırklar Meclisi'nde, 'Muhafazakâr

'Kürtlük' ve 'İslam'

Dicle Toplumsal Araştırmalar Merkezi (DİTAM) her ay düzenlediği 'Kırklar Meclisi'nde bu ay 'Muhafazakâr Demokratların Kürt Sorununa Bakışı' tartışıldı. Toplantıya konuşmacı olarak Prof.Dr. Yasin Aktay katıldı.

✓Dicle Toplum Araştırmalar Merkezi (DİTAM) Başkanı Mehmet Kaya, toplantının açılışında yaptığı konuşmada, Kürt sorununun Cumhuriyet'in kuruluşundan bugüne güvenlik politikalarıyla çözülmeye çalışıldığını ifade ederek, "Buda sorunu çözmek bir yana büyük travma ve acılar yaşanmasına neden olmuş. Sorun daha da büyüyerek günümüze kadar gelmiştir" dedi.

✓Prof. Dr. Yasin Aktay ise, Türkiye'de Kemalist rejimin kendi kimlik formülasyonunu ortaya koyarken, bir tür kimlik yapılandırması yaptığını vurgulayarak, "Bu kimliği yaratırken buna direnen unsurlar oldu. Bunlara direnen iki unsur olarak ifade edersek bunlar Kürtler ve İslami referans alanlar olmuştur. Kürtlük ve İslam ortak bir kadere sahip olmuştur" diye konuştu.

Dicle Toplumsal Araştırmalar Merkezi (DİTAM) aylık olarak düzenlediği 'Kırklar Meclisi'nde bu ay 'Muhafazakâr Demokratların Kürt Sorununa Bakışı' tartışıldı.

Kimler katıldı?

DİTAM toplantı salonunda düzenlenen toplantıda konuşmacı olarak katılan Stratejik Düşünce Enstitüsü Başkanı Prof. Dr. Yasin Aktay'ın yanı sıra, DİTAM Başkanı Mehmet Kaya, Güneydoğu Genç İşadamları Derneği (GÜNGİAD) Başkanı Hakan Akbal, Mazlum-Der Diyarbakır Şube Başkanı Abdurrahim Ay, Mazlum-Der Genel Başkan Yardımcısı Selahattin Çoban, Diyarbakır Baro Başkanı Mehmet Emin Aktar, Nûbihar Derneği Başkanı Av. Mehmet Rauf Çiçek, İnsan ve Erdem Derneği temsilcisi Ahmet Ay, Av. Sabahattin Acar, Av. Tahir Elçi, Gönül Köprüsü Derneği Başkanı Ali Serdar Cengiz, Araştırmacı-Yazar Şehmus Diken, Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası Meclis üyesi Abdurrahman Arslan, Diyarbakır Eczacı Odası Başkanı Fırat Değer, 2. Başkan Rojda Yılmaz, Genel Sekreter Sertaç Okay, Diyarbakır Serbest Muhasebeciler ve Mali Müşavirler Odası Başkanı Erkan Azizoğlu, DİTAM üyeleri Metin Toprak, Mesut Azizoğlu ve çok sayıda kişi hazır bulundu.

Kürt sorunu güvenlik politikaları ile çözülmeye çalışıldı

Dicle Toplum Araştırmalar Merkezi (DİTAM) Başkanı Mehmet Kaya, toplantının açılışında yaptığı konuşmada, Kürt sorununun Cumhuriyet'in kuruluşundan bugüne güvenlik politikalarıyla çözülmeye çalışıldığını ifade ederek, "Buda sorunu çözmek bir yana büyük travma ve acılar yaşanmasına neden olmuş. Sorun daha da büyüyerek günümüze kadar gelmiştir. Cumhuriyetin Kuruluşundan bugüne iki kesim cumhuriyetin düşmanları olarak sürekli baskı gördü. Bunlar Kürtler ve dindarlardı. Her iki kesim sürekli baskı görmüş ötekileştirilmiş ve büyük acılar çekmiştir. Bu tehlike algısı yaratma çalışmaları ülkede İttihat Terakki ve Ergenekon gibi yapıların yaşam alanları haline gelmiştir" diye konuştu.

AKP ile dindarlara baskı sonlandırıldı

Bugün iktidarda olan AKP hükümetinin iktidarda muhafazakâr yapısı ile dindarlara olan baskıyı önemli ölçüde sonlandırdığına işaret eden Kaya, "Muhafazakârların özgürlükleri konusunda önemli adımlar atan AKP, Kürt sorunu konusunda istenilen düzeyde olmamak bir yana, Kürtler halen tanınma, dil ve yönetim oluşturma konusunda yasak ve baskılarla karşı karşıya bulunmaktadır" dedi.

Muhafazakâr bazı şeyleri değiştirmeye çalışmaktır

Stratejik Düşünce Enstitüsü Başkanı Prof. Dr. Yasin Aktay ise, Muhafazakâr kelimesinin herhangi bir şeyi muhafaza etmek anlamında olmadığına değinerek, "Tam tersine bazı şeyleri değiştirmeye ve dönüştürmeye çalışmaktır. Bugün muhafazakâr kelimesi siyasal anlamda bugünkü iktidar için dahi doğru değildir. Çünkü bir toplumu değiştiren ve dönüştüren bir çaba içindedir. Muhafazakârlığın aydın kesim acısından pejoratif bir söylem olarak kullanılmak istemiş gerici anlamına getirmek istemişlerdir. Ancak eğer seçimleri bir başarı kıstası olarak görürsek muhafazakârlık kimliği başarılı da olmuş bir kimlik türüdür" diye konuştu.

Kemalist rejim asimile ediyor

Türkiye'de Kemalist rejimin kendi kimlik formülasyonunu ortaya koyarken, bir tür kimlik yapılandırması yaptığını vurgulayan Prof. Dr. Aktay, "Bunu yaparken herkesi bir tornadan geçiriyor. Herkesi asimile ediyor. Tabiri caizse zulüm yapılmayan kimse kalmıyor. Bugün Türkiye Cumhuriyetinin de Türk kimliğinin dayalı olduğu söyleniyor. Oysa Türk kimliği türedi bir kimliktir. Türkiye Cumhuriyeti döneminde ihdas edilen Türk kimliği asimile edilmiş bir kimliktir. O günkü Türkleri ifade eden bir kimlik değildir. İçeriği bambaşka şekilde doldurulan Ergenekonlara orta Asyalara dayandırılan Şaman dinine dayandırılmaya çalışan bir kimliktir. Bu kimliği yaratırken buna direnen unsurlar oldu.

Direnenler Kürtler ve İslamcılar oldu

Bunlara direnen iki unsur olarak ifade edersek bunlar Kürtler ve İslami referans alanlar olmuştur. Kürtlük ve İslam ortak bir kadere sahip olmuştur Bu bağlamda. Ancak, bu muhafazakâr dindar dediğimiz kesim iktidara geldiğinde almış olduğu Kemalist eğitimden dolayı devletin bekçiliğini yapmıştır. Şeyh Said İsyanı esnasındaki Saidi Nursi'nin görüşünü anlattı. Şeyh Said'in isyan nedenini Hilafetin kaldırılmasını dikkat çekti" diye konuştu.

Kemalist kimlik bir arada yaşamayı ortadan kaldırdı

Prof. Dr. Aktay, Kemalist kimlik yapılandırmasının Türkler ve Kürtler arasında bir arada olmanın unsurlarını da ortadan kaldırdığına işaret ederek, "Bunu ortadan kaldırsa bile dönemin düzen kurucuları itiraz olsa bile onu bir şekilde bastırıyor. Türkiye'de Müslümanlar Kendilerini ifade ederken siyasal sorunun ne olduğunu ve siyaseti nasıl kurguladıklarına dair Kürt sorununu her zaman tanımışlardır. Muhafazakâr insanlar Devlete hep böyle baktı. Bunlar gelip geçici, bu topraklarda asli irade vardır ve bu asli irade Müslüman İslami iradedir. Kemalist rejimi inşa ederken bir Müslümanlıkta inşa etti ancak, bunu eklemleyerek inşa etti ve böylelikle dindar ve İslam kimliği devlete eklemlendi. 60-70'li yıllara kadar İslam kimliği gerçekten de muhafazakârlık şeklinde gerçekleşti, devlet değiştirdi. Her şeyden arta kalanları muhafaza etmeye çalıştılar" şeklinde konuştu.

Kürt meselesi Seyyid Kutublara uzak değildi

"Biz İslamcılıktan bahsederken, Kur'an-ı ve sünneti kendine referans alan Seyyid Kutubların İslamcılık anlayışıdır" diyen Aktay, "Bu bağlamda Kürt meselesi onlara uzak değildi. Ama hiç bir zaman Kürt meselesini, meselelerin merkezine almadılar. Onlar için Kürt meselesi meseleler içinde bir meseledir. Onlar için asıl mesele şirk meselesidir. İslami Dünya görüşüne göre en önemli şey; kula kulluk etmenin reddi ve Allah'tan başka kimseye kulluk etmemeye yöneliktir. Bir milletin kendini üstün tutması şirk meselesidir. İnsanlar şirk temelinde değil, inanç temelinde birlikteliğini savunur" dedi.

Irkçılık şeytani bir şeydir

Prof. Dr. Yasin Aktay, dindar kesimin Kemalist rejime hiçbir katkıda bulunmadığını vurgulayarak, "Bütün İslami kesimde ayni şekilde düşünülmüyor. Kürt sorunu ancak

bu benim idealize ettiğim şekildir. Ancak İslami kesimin Bu noktada fazla direneceğini düşünmüyorum. Kemalist rejim kendisine muhalif kesimleri dahi etkilemiştir. Siyasal iktidar Kürt sorununu çok iyi biliyor ama siyaseten adım atmıyor. Tayyip'in sorunu çözmeye çalışması siyaseten onun çözülmesi anlamına gelebilir. Politik güç tanrısal bir şey değildir. Politik güç kılıcın üzerinde durabilmektir. Kürt meselesi açısından kafasının karışık olduğunu düşünmüyorum, en azından İslami açıdan düşünmüyorum" şeklinde konuştu.

Soru ve cevap

Kaya ve Aktay'ın konuşmalarının ardından soru-cevap bölümüne geçildi;

Yazar Şeyhmus Diken: "Belirleyici İslami damara örnek verebilir misiniz?"

Prof. Dr. Yasin Aktay: "Belirleyici İslami damar bizatihi AK Partinin bugünkü uygulamalarıdır diyebiliriz"

Kürt meselesi önemli meseledir

Gönül Köprüsü Derneği Başkanı Ali Serdar Tuncer: "Kemalist rejim Muhafazakâr-milliyetçi kesim yarattı. Muhafazakâr Türk kesim İslami Türk kesim İstiklal Marşını bayrağı daha fazla sahiplendi onlara kutsiyet daha rahat atfetti ancak dindar Kürtler ve Kürtler istiklal marşına ve bayrağa kutsiyet atfetmedi. Çünkü Kürtler için kutsal olan İslam idi. Önde gelen İslamcı kadın bir yazar Kürdistan federal bölgesine gidip Kürt bayrağını gördüğünde, 'bu paçavrayı parçalayıp, ayaklarımın altına almak istiyorum. Canım ay-yıldızlı bayrağım sen dalgalanmalıydın' demiştir. Bir İslamcı olarak Filistin Patanya neyse Kürtlerin sorunu da benim için aynıdır. Halepçe benim için aynıdır. Kürt meselesi meseleler içinden bir mesele değildir. En önemli bir mesele olarak görülmeli. Kürt meselesi konuşulduğu zaman İslamcı atfeden Türk arkadaşlarımdan rica ediyorum; biz ümmetiz, kardeşiz, bunları konuşmayalım demesinler lütfen"

Kürtlerin tarihsel travması var

Av. Tahir Elçi: "Muhafazakâr deyince kimi anlamış olmalıyız? Demirel'den tutun Özal'a kadar

Demokratların Kürt Sorunu'na bakış'ı tartışıldı.

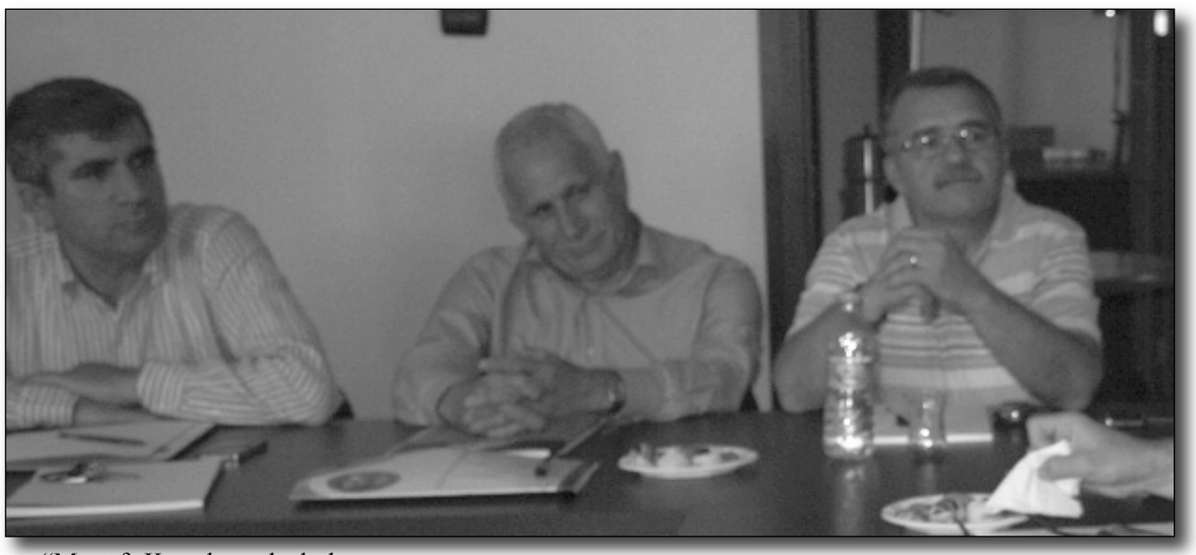
ortak kaderdir

olan kesim muhafazakâr kesim değil miydi ve ya o kesim AKP için de mi absorve oldu? Kürtlerin tarihsel bir travması var. Eskiden solcular bir takim sol referanslarla Kürtlere hitap ederlerdi. Solcular Kürtlere proleter devrim gerçekleşecek sol değerler hâkim olacak dolayısıyla hiç bir ayrım kalmayacak dolayısıyla Kürtlerde temel haklarına sahip olacak. Bu yüzden Kürtlerin iste milliyetçilik sirk koşmaktır şeytan işidir gibi kavramlar çok somut kavramlar olmadığını dolayısıyla Kürtleri tatmin etmediğini söylemek istiyorum"

Ulus devlet anlayışı ile kurdular

Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası Meclis üyesi Abdurrahman Arslan:

"Mustafa Kemal ve arkadaşları cumhuriyeti kurarken, ulus devlet anlayışıyla kurmuşlardır. Tabi bunu Türk milliyetçiliği üzerine kurmuşlardır. Böylelikle alt ve üst yapıyı bunun üzerine kurmuşlardır. Muhafazakâr kesimin bu soruna bakışı pek olumlu değildir. Buna neden olarak milliyetçilik damarları görüyorum? Görüşleriniz ne bu konuda? Sorunların şiddetle çözülemeyeceğine dair bir yaklaşım gösterirseniz daha iyi olur?"

Kürtler sola yaklaştılar

Yazar Şeyhmus Diken: "12 Eylül öncesi dönemde solda klasik bir söylem vardı. 'Proleterlerin zincirlerinden kaybedecek bir şeyi yoktur. Bu yüzden kazanacak birçok şeyi vardır' şeklindeydi. Kürtler de bu şekilde baktılar, sola böyle yaklaştılar. Sizin söylemlerinizi bu şekilde okudum. Sizinde konuşmanızda, 'belirleyici olan inançtır. Eğer inancımız tam olursa bu sorun çözülür' seklinde algıladım. Kemalist ideolojinin yerleşmesinde 'çok şükür Müslümanların hiçbir katkısı olmamıştır' dediniz. Oysa Mustafa Kemal Kurtuluş savası sırasında Hilafet üzerine bir okuma yapıp insanları bir arada tutmaya çalıştığını ve İlk Meclis'te İslami referansların ne kadar önemli olduğunu biliyoruz"

Kürtlere statü verilmesi

Prof. Dr. Yasin Aktay: "Türkiye'de oluşturulacak yeni toplumsal sözleşmenin inanç temelinde oluşturulması gerektiğini düşünmüyorum. Bırakınız Kürtlere statü verilmesini ben etnisiteden arındırılmış bir toplumsal sözleşmeyi öneri olarak görüyorum. Benim İslamcılığı öne sürmemin nedeni kafamda neyi meseleler içinde neyi mesele edeceğime karşı bir tercihtir. Ben hayatim da ki esas mesele inançtır demek istiyorum. O yüzden bu taraftan bakmamız gerekiyor' diye teklif ediyorum. Sosyalistler Kürtleri bu bağlamda kandırdılar. Oysa biz onu demiyoruz, biz sadece Kürtleri meseleler içinde mesele olarak görüyoruz, hayatımızın merkezine inancımızı alıyoruz. İnsanlar kimlikleri tercih ediyor. O yüzden siz de Kürtlüğünü kimlik olarak tercih ediyorsunuz. Bir yerde Türklerinde tercih mesetmem." O zatlar benden ayrıldılar, kılıç çektiler, neticesiz Bitlis hadisesi vücuda geldi." Sözü edilen bu olay 1913 yılında gerçekleşmiştir. Ve bu isyanın başının da Şehy Selim vardır. Şeyh said ile bir ilgisi yoktur. Ne yazık ki bu alıntı Şeyh Said isyanına atfederek nakil ediliyor. Yasin Bey de bu yanlış bilgilenmede nasibini

lesidir. Ben kimlik olarak bunları tercih etmeyi sığ olarak görüyorum. Bu siyasal pozisyon bana daha insani ve evrensel geliyor"

Said-i Nursi'den alıntı

Nûbihar Derneği Başkanı Mehmet Rauf Çiçek: Sözlerime bir alıntı yaparak başlamak istiyorum. Afyon Ağır Ceza Mahkemesinde savunma yapan Saidi Nursi' den bir alıntıdır. " Eski harb-i umumîden biraz evvel, ben Van'da iken bazı dindar ve muttaki zatlar yanıma geldiler. Dediler ki: "Bazı kumandanlarda dinsizlik oluyor, gel bize iştirak et. Biz bu reislere isyan edeceğiz." Ben de dedim: "O fenalıklar ve o dinsizlikler, o gibi kumandanlara mahsustur. Ordu onun ile mesul olmaz. Bu Osmanlı ordusunda belki yüzbin evliya var. Ben bu orduya karşı kılıç çekmem ve size iştirak

almış ve aynı hataya düşmüştür. Öncelik ile bunu düzeltmek istedim. Zira Bediüzaman başka bir mektubunda "ordu" için birinci dünya savaşında içindeki evliyaların şahadeti ile "yağı alınmış ayrana döndüğü" nü dile getirmiştir. Bediüzaman'ın çarpıtılan bu görüşlerini ve özellik ile Kürt ve Kürdistan ile ilgili düşüncelerini dile getirdiğimiz için muhafazakâr kesim içinde 80'li 90'lı yıllarda gadre uğrayan bir grubuz. Bu düşüncelerimizden dolayı bırakın birlikte olduğumuz Kürtler, aramızdaki Türk kardeşlerimizde Kürtçülük yaftasını yemişlerdir. Benim sorum; Yasin beyin söylediği ve doğru olan işin teorik kısmının muhafazakâr kesimde ne zaman uygulamaya dönüşeceğidir. Zira şu anda bile muhafazakârların genelinde Kürtlerin hakları konusunda olması gerekenin çok gerisi bir durumdadırlar. Bu konuda bir öngörünüz var mı?"

Mazlum-Der Genel Başkan Yardımcısı Selahattin Çoban; "Aynı kıbleye döndüğüm biri olarak, Yasin hocanın hala sorunun bir sistem sorunu olduğu, aynı sözleri bizlerde yaşadık tarzında söylemleri beni şaşırttı. Ben bir dindar Kürt olarak Dinim mi önce geliyor, yoksa etnik kimliğimi önce geliyor? Tarzı bir zorlamanın bu yüzyılda doğru olmadığını ifade etmek istiyorum. İran İslam cumhuriyeti olmasına rağmen Kürt sorunu orada devam ediyor? Sistem sorunuysa İran'da neden devam ediyor bu sorun? Son olarak Kürtlerin sürekli kendilerinden biz Kürtler olarak bahsetmesini yadırgadığınızı söylediniz. Ben ezenlerin sürekli kendinden bahsetmesiyle mahkûmların, Kürtlerin sürekli kendinden bahsetmesinin ayni kefede olmadığını söylemek istiyorum"

Av. Fahri Karakoyunlu: "Hocamın söylemleri bende çok sorunlu bir algı yarattı. Biz Müslüman muhafazakâr söyleminin yeni bir algıyla yaklaşacağını beklerken, yıllarca tekrarlanan sorunlu düşüncenin aynı şekilde devam ettiğini gördüm. Muhafazakâr kesim, Türkiye'de devleti sürekli kutsayan, devletle çatışma içine girmeyen bir şekilde görmüştür. Biz, bu sorunun kaynağının Tayyip Erdoğan'ın dili olduğunu söyleriz ve bu dili hiç düzeltmeyen bir beyinden bahsederiz. Hiç bir din, o beyini farklılaştıramaz. Bugün işte varsınız diyoruz demeye getirir ve bununla yetinmemiz gerektiğini söylerseniz gerçekten Kürtlerin mücadelelerine haksızlık etmiş olursunuz ve bu algı çok yanlış bir algıdır"

Yazar Nuran Yılmaz: "Uzun sureden beri bir İslami kimliğe sahip bir iktidar var ve askerleri vesayet altına almasına rağmen sorun kürt

sorunu olduğu zaman o vesayet altına aldığı askerle aynı söylemleri söyledi. Kürtlük söz konusu olduğu zaman insanlıkta İslam da geri planda kalıyor bu coğrafyada. AKP iktidara geldiği zaman bu coğrafyada gerçekten görevdeşlik oluştu. Çünkü iki tarafın sistemle sorunu olduğu için el ele verip sorunu çözeceği düşünüldü. Ama iktidar güçlendikçe devirdikleri vesayetle aynı söyleme geldiler"

Prof. Dr. Yasin Aktay: "Şu an iktidarı elinde bulunduran mutedeyin insanlar toplumu ve devleti dönüştürüp değiştiriyorlar. AK parti Avrupa birliğinin paketlerine bakıyor, işine gelenleri alıyor ve kullanıyor. Ak Parti demokratikleşmek istediği için Avrupa birliğini kullanıyor. Avrupa birliği istediği için demokratikleşmiyor. İlk defa anayasa süreci toplu halde ilerliyor. Ve siz eğer süreci sabote edenlerle birlikte hareket ederseniz bir yerlere gelemezsiniz. Kemalistler, birileri sürekli sabote ediyor. AK Parti'nin yaptıklarını görmeliyiz. Devletin Kürt sorunu üzerine attığı bir ortak adımı gösterebilir misiniz? Diye soruldu, bunun üzerine 4+4+4 eğitim sistemi örnek gösterildi. Siz eğer buna asimilasyon derseniz haksizlik etmiş olursunuz Ak parti öbür asimilasyondan daha az asimile ediyor en azından"

Hasan Şeker: "Kürtçe eğitim kendi irademle kendi dilimi inkâr etmemi istiyor. Çünkü yabancı dil olarak gösteriyor. Hatta istedikleri zaman bunları geri alabilirler. Çünkü hiçbir kanuni dayanağı yoktur"

Diyarbakır Baro Başkanı Av. Emin Aktar: "Zaten bu haliyle anayasanın 42.maddesine aykırıdır. Kürtlerin ve Kürtçenin ismine dayanarak hiç bir yasak getirilmemiş. Yasa, Türkiye Cumhuriyeti'nin tanıdığı devletlerin 1.resmi dili dışında hiç bir dilde anadilde eğitim verilemez denmiştir. İleride bir ukde Kürtçenin de komşu ülkelerde ikinci resmi dil olabileceği öngörüsüne dayanarak 1.resmi dili denmiştir"